

El joc de la por

Una part important dels israelians van anar a votar dimecres passat amb la por al cos. El pes dels 59 morts en atemptats suïcides del Hamas fa només tres mesos ha ensorrat la confiança de milers de votants per donar un mandat al primer ministre i candidat laborista, Shimon Peres, de tirar endavant el procés de pau amb els àrabs al ritme actual.

La majoria d'israelians –però per només uns milers de vots de diferència– han manifestat el seu sentiment que s'anava massa de pressa i han votat pel candidat de la dreta nacionalista, Benjamin Netanyahu, que els prometia, d'entrada, aturar tot el procés.

Naturalment no solament han estat els atemptats que han catapultat Netanyahu al poder. Els laboristes –i especialment el cap de campanya Haim Ramon– van escollir una propaganda massa freda per als gustos israelians, i sobretot van cometre un excés de confiança perquè no van utilitzar l'assassinat traumàtic de Yitzhak Rabin que havia galvanitzat l'opinió pública del país fa mig any darrere Peres, el seu successor natural, que va arribar a obtenir en aquells moments difícils fins a 30 punts de suport popular per sobre de Netanyahu.

Els laboristes hi tenien dret perquè va ser el clima de llinxament polític llençat des dels sectors més dretans –sobretot localitzats als assentaments de Cisjordània– que van acabar creant el monstre del magnicidi. El Likud de Benjamin Netanyahu va cavalcar sobre aquest perillós fenomen i quan se'n va adonar, ja era massa tard.

La por i la campanya; però hi ha un tercer factor en aquesta derrota: el candidat. Shimon Peres és un polític bàsicament honest, culte i amb idees visionàries al voltant del seu "Nou Pròxim Orient". Però connecta definitivament poc amb el seu poble. Mai no ha portat els laboristes a una victòria en les cinc ocasions que ha pogut encapçalar les llistes. La gent el considera més aviat un intel·lectual que no pas un mandatari amb capacitat de conduir un país que se sent amenaçat.

L'instint de conservació, però, de vegades és mal conseller. Sobretot quan el que tens et fereix. I la societat israeliana n'està molt, de ferida. El país –com demostren els resultats tan estrets– està literalment dividit en dues meitats sobre el tema més crucial per la seva existència: la pau. No és cert que Israel no té pressa. Ha de bellugar fitxa, i molt ràpid, sobretot en el tauler on juga amb els palestins.

El nacionalisme rampant i l'ortodòxia religiosa creient que s'han expressat en aquestes eleccions, sobretot en el vot per al Parlament, no augura que el nou primer ministre elegit directament en paperetes separades pugui, en cas que volgués, avançar en el terreny dels acords amb l'Autoritat Palestina d'Arafat. Això pot provocar el paroxisme en els habitants dels territoris encara ocupats, i més encara en els assetjats dins unes zones autònomes deprimides econòmicament i explosives per la falta de qual-sevol expectativa.

Arafat pot ser la primera víctima d'aquesta situació. Però Israel en patiria, sens dubte, les conseqüències immediates. L'entitat autònoma palestina, dividida en illots inconnexos al voltant de les ciutats cisjordanes, és inviable si no avança cap a una estructura territorial mínimament integrada, a costa, és

clar, de més concessions israelianes.

El nou govern no sembla predisposat a fer-ne, i si fins i tot porta a terme el seu programa de construir més assentaments jueus ja hi ha qui vaticina una nova *intifada*.

Durant els últims quatre anys els israelians han assaborit els beneficis de la pau, l'estabilitat i un creixement econòmic consecutiu i sense precedents. D'aquí a un temps poden penedir-se del vot de la por. ■

JOAN ROURA

“La majoria d'israelians han manifestat el seu sentiment que s'anava massa de pressa i han votat pel candidat de la dreta que els prometia, d'entrada, aturar tot el procés.”